

Plymouth, Pa., 10 Kovo.

Apgailėtina labai joguei daugelis iš mūsų brolių ne nor suprasti ką per naudą atnesza mums mūsų draugystės; sakau ne nor, – nės po teisybei jeigu norėtų dasižinot ir persitikrīt tame gerume, tai labai yra lengvas dalykas: juk nėra tokio miestelio kur ne būtų nors viena kokia draugystė; nėra tokio kampelio kur ne būtų nors vieno, kuris yra sąnariu draugystės – todėl ir apie išlygas draugystės labai lengva dasižinot. Bet ne kurie taip mažai apie tai boje ir taip begėdiszkai ant visko užsimerke, kad žmogui suprantanciam jų paklydimą, sunku ką nors gero įdēt jiems į atszalusias smegenines. O ne retai su tokiu savo nepa rangumu labai apsirinka ir daug sykių reikia pasigailēt iš praētės savo, bet taip gi ne kartą stovi jau per vėlus toks susipratimas. Mano tokia mislis, kad jeigu ką gero matai po savo akimis ir gali lengvai pasinaudot iš to, o iš dalies ir su savo draugu pasidalyt, – tai kam gi mą rodos laukti...

Ne vienas iš tokių sako: „tai kam mą prigulēt prie draugystės, kam asz turiu su savo grasziu kitą gelbēt, tegul patsai koznas apie savę apsimislyje ir apsižiuri, ir kas gi mą per nauda, jeigu numesiu keletą dolerių ant metų, asz ir pas savę galiu jūs užsilaikyt (tūs pinigų); o per kiek laiko taip gi susidės keletas dolerių, kurie mą bus naudingi ir kada asz panorėsiu tada galiu jūs pasiimt ir naudotis – ne taip kaip iš draugystės?“

Asz mislyju, kad toksai mąstymas visai ne yra pamingas ir ne labai iszmingai iszrokūta, kaip pažiuri iš visų pusių. Ar mažai taip atsitinka, kad visai kaip kada nenoroms, o turi susirgti ir ne gali jau uzdarbiaut, ar darbe

esant pažeidi savę ir taip gi keletą dienų ar savaiczių turi pergulēt namieje; – tai ką gi tūm kart daryt jeigu da savo neturi iki valei pinigėlių, kad but iš ko maitytis ir užsilai kyt per tą laiką? Savo ne turi, o pagelbēt ne labai kas skubinaši tokiūse atsitikimūse. Czion labai nusidžiaugsi, kaip gausi keletą dolerių ant užsilaikymo, nū tos draugystės, prie kurios priguli; o jeigu prie kelių draugyscių prigulėjai tai ir visai gerą pagelbą turėsi, nors tu mažu nē kelin tą procentą tenai nesudėjai. O taip gi ir mirus tav – ne apleis tavo draugai ir aprupis kaip patį, taip lygei ir szejmyną, jeigu buvo kokia. Už tai gi gerai vis tai apsimislyjus – reiktų kūnūgreicziau skubītis įstot į kokia nors draugystę; o įstot labai taip gi lengva, nės koznas mą rodos gal turēt tūs kelis dolerius – jeigu zinoma ne pragere ar prakazyrūje – ką uždirba.

Jūs mieli broliai, kurie suprantate visą tą dalyką gerai – neapleiskite savo brolių, kad ir verste priverskite, jie po kiek laiko gausingai jums už tai padėkavos; prikalbijkite prisiraszyt prie draugystės, o kartu ir prie „Susivienijimo“, kur lengvai galima tai padaryt.

Tikosi mą vieną kartą buti dalyvu, kaip tulas iš mūsų tautiecių prikalbino keletą iš savo pažyстамų prisiraszyt prie „Susiv.“. Stebėjau di dzei, kad taip mokancziai apsiėjo, jogei anie nē vienas negalėjo iszsisukti, – turėjo pristot ant jo noro. Kad daugelis tokių vyrų atsirastų, tai gali sakyt nē vieno ne at rastum tarp mūsų brolių, sziczon Amerikoje, kuris ne prigulētų prie kokios ten ne bebuk draugystės. Už tai gi mieli skaitytojai ne atsisakykit nū tokio puikaus darbo; jūs tai gerai suprantat, todėl ir kitus pamokykit. Ne pasi

gailėkit keletos žodžių dėl įkvėpimo aiszkaus supratimo savo mažesniems broliams, (nės po teisybei anie yra mažesni už jus, ba daugelio jiems truksta kūm galėtų su jumis lygintis; o pirmiausiai zinoma mokslo; mokslas tai daugiau skire vieną nū kito ir vienyje turtingiausia su prascziokėliu; o daugelis, kaip asz zinau, yra tarp mūsų tautiecių, kurie net nē raidžių da nepažysta).

Jau szį met į trumpą laiką daugel naujų sąnarių matome eilėse jau seniau buvusių „Susiv.“ sąnarių; taip gi ir prie visokių draugyscių skaitlius sąnarių pasidaugino, ir keletas naujų draugyscių užgimē.

Tegul gi tas gyvūjantis darbas ir ne numirsza; o kad ne susilpnėtų kartais – turime mes patys judīt jį, kad ne užgestų kaip ugnis be kuro.

Szeme numeryje patilpo keletas labai puikių korespondencijų – verta iš teisingos pusės žiurēt ant to.

Lenkiszkas laikrasztis, iš einantis Baltimorėje, ketina pasžvėst visą puslapį dėl visokių lietuviszkų žinių ir raszys tai lietuviszkai. Rėdytojūm lietuviszkos dalies bus Liudvikas Gaulis.

Dieve jam padėk jo darbe, kad tik tai kas naudingo būtų iš to. Jau iš seniau kiti lenkiszki laikraszcziai raszinėje lietuviszkus straipsnius, bet ne labai kas iš to naudingo dėl mūsų.

Jau Waterbury iszėjo naujas lietuviszkas laikrasztis „Rytas“, apie kurį buvo gar sinta jau „Vienybėje“.

Mūsų rėdytė velyje koznam mūsų tėvynainiui iszsiraszytą laikrasztį; kasztūje tik tai \$1 ant metų.

Norints pirmam numeryje „Ryto“ pasirodē per daug užsipuldinėjimų ant mūsų lietuviszkų laikraszczių, bet kaip

matyt iš antro jo numerio – tai turbūt pasiliaus su tūm.

Ir būtų daug geriau, kad mes nekliudytume vienas kito, iš to jokios naudos mą rodos ne bus: ne pabausime niekūm vienas kitą, o tik da labiau pakelsime vaidus ir patys sav padarysime blėdį, kuria ne greit bus galima atlyginti.

Pinigus į „Ryto“ rėdytę siųskite ant szio adresso:

Rev. J. Žebriš, 53 Greene st. Waterbury, Conn.

Velyjeme geriausios kloties jo darbūse, kad kūnūdaugiau mūsų broliams naudos atnesztų.

Isz Lietuvos.

— Isz Suvalkų rėdybos.

Nevien tik pas Akelį ir pas Totorių buvo kratos, kaip apie tai rasziau pereitą syki: tūm pacziu tarpū buvo dar dvi kratos pacziam Kalvarijos mieste, pas urėdnikus. Buvo atvažiavęs į Kalvariją net iš paczios Petrapilės žandaras, turbūt jau koks vyresnis, specialistas gaudyme neisistikimų carui žmonių. Jisai mislijo tūjaus atvažiavęs isznaikyti „lietuviszką intrygą“ (maskoliai lietuviszką klausymą vadina „intryga“!). Pagal nurodymus to Petropilės žandaro ir buvo padarytos keturios kratos: pas du urėdnikus Kalvarijos mieste ir pas du ukinku – pas M. Akelį, Turgalaukiję (Brokiszkęs), Liudvino vals. ir pas M. Totorių, Skardupiūse, Vilkaviskio pavieto ir Karklinių, jai neklystu, valscziaus. Ketino dar nevieną perkrestī, bet perkrestus keturis ir neradus nē pas vieną nieko, tas iš Petropilės žandaras apleido sparnus ir perėjo jam noras daryti daugiau kratų. Nės, reikia žinoti, maskoliai labai nenori tokių kratų, kur krėtus, krėtus, o nieko neranda, nės tas jūs tik sukompromitavoja visų akise. O czia tam be

džiai Petropilės žandarui net ketūrios tokios nelaimingos kratos — tiek, rodos, pakenka, kad atimti gerą upą kad ir išz paczios, Petropilės žandarui. Vaziūdamas į Lietuvą, matyti, jis tikėjosi, kad atvažėjęs tik užmes, nei koks žuvininkas, tinklus ir antsyk sugaus visus „litvomanus“, „intrygautus“. Bet pamatė, kad ne taip dalykai stovi, kaip jam išz Petropilės žiurint rodėsi. Girdėt, kad jau jis išz vaziavo sav į Patropilę. Vargšas! neturi už ką tikėtis nė mentelika gauti, jai tik už stropumą — Maskolijoje kartais ir užtai dovanas gauna.

Pradžia viso szio bruzdėjimo paeina nū studento Maskvos universiteto, Vaineikio, kurio tėviszkėje (Kauno rėdyboje) žandari padarė praėjusią vasarą kratą ir rado lietuviszkų rankraszczių ir adresus dr-o Kudirkos išz Szakių ir Petropilės studento Gavieno. Pagal tūs adresus pas abudu buvo kratos. Pas dr-ą Kudirką rado kelias lietuviszkas knygutes; jį buvo suėmę, išzgabėnė į Kalvarijos kalėjimą, bet pavarginę, kiek paleido, dėl silpnumo jo sveikatos, o dar labjaus pertai, kad neiszrado didelės kaltės. Tik nevisizskai paleido, bet laiko po priežiura policijos, ir dar nežinia kūm nusibaigs, nės gali ir išzsiųsti kur į Maskoliją.

Su studentu Gavieniu pasidarė dar arsziaus. Pas jį ir-gi nieko taip didelio nerado — kelis numerius „Varpo“ — tai butų menkas daigtas. Tik maskoliai vartydami jo užsiraszymo knygutes (notes), rado ten užraszytas kelias pravardes. Dėl tų pravardzių jie Gavieną paskaitė koku organizatorium ar tai kokios paslaptinės draugystės, ar tai ko kito, tik gana, kad tos pravardės yra priezasczia visos nelaimės, viso bruzdėjimo. Patį Gavieną giliai uždarė, kaipobaisų prasikaltėlį, o pagal ras-

tas užrasze pravardes norėjo daryti daugybę kratų, bet padarę keturias ir nieko neradę, atkando dantį. Labai gali buti, kad kiek patunėję, pakol viskas aptyks, vėl gudai susimislyję netikėtai ims daryti naujas kratas, nės sunku kad szuva iszkęstų nestaugęs. Dėlto visi tie, kurie kad ir isztolo tik pažino Gavieną, dabar turi buti labai atsargus.

Žvalgunas.

— *Vilniaus rėdybos.* Asesorius Kasariu atvažiavęs į kaimą Ilginįkus, Merkinės parapijos (Trakų pav.) užklupo vaikus mokinant. Nū visų vaikų atėmė knigas. Sodiečiai ėmė praszytis assesoriaus, kad jiems „dovanotų“ — neraszytų protokolo. Assesorius sutiko ant to, jai jam visi supils po dvi asminki avių (po 40 gorczių). Ukinįkai noriai ant to tikę supylė po dvi asminki ir iszleido ponelį. Jiems jau rodėsi, kad tas reikalas pabaigtas, mat, vargšai užmirszo, kad turi reikalą su kacapu, kursai gali dviem ponam antsyk tarnauti. Nors assesorius avizas priėmė, ukinįkai vis buvo paszaukti į sudą ir turėjo užmokėti bausmės (sztrūpos) po 5 rublius, o neturtingieji, kurie neturėjo iszko mokėti, turėjo atsėdėti Trakūse po 9 paras.

Kaip pereitus metus *Niedzingių* volostyje buvo du starszinos, dabar pasilieka tik krūju starszina Jonas Navickas išz kaimo Rukucziszkių, o J. Stankevyczių išz Zosinų atstatė nū tarnystos posrednikas su szinkorium Mausza. Bejūk — czionais žydai, eidami iszvien su visokiais assesoriais ir posrednikais, turi didelę galę. Szinkorius Mausza nekentė Stankevycziaus užtai, kad jis nieko negėrė ir nedavė jam pelnyti. Szinkorius norėjo tokio starszinos, katras dūtų jam daug pelnyti, t. y. girtūklis. Laukė tik progos,

kad gauti už ką apskūsti Stankevyczių posrednikui, ir sulaukė. Niedzingės volosties ukinįkai norėjo, kad jų volostį priskirtų prie kitų, nės jie negali užturėti rasztinczios ir kad daug kasztūja už laikymas rasztiniko, starszinos ir t. t. Laikė valscziaus susirinkimo jie paraszė praszymą į gubernatorių, prie kurio prisidėjo ir starszina Stankevyczius. Dagirdęs apie tai Mausza apskundė Stankevyczių posrednikui (tarpinįkui), tas atvažiavęs iszkoliojo Stankevyczių: koks tu, sako, gaspadorius, kad nori isznaikini mo savo gaspadorystės ir nukabino jam nū kaklo retėžį, o starszina paliko Navicką. Tokiu budu Mauszos buvo gaidukas.

V. Stagaras.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *Washington, D. C.* 28 Vasario. Senatas priėmė sziaūdien rezoliuciją kubaniszka 64 balsais priesz 6. Daugelis senatorių, gerai linkenczių dėl kubanieczių, kalbose savo parodė jen. Weylerą kaip po naikitoją ir budelį, o ne kaipo jenar. Nekurie isz senatorių savo kalbose privedė barbariszkus Pizarro ir Cortezo Meksikoje ir Peru ir budeliszka valdžia kunig. Albany Holandijoje. Kaip valdymas virszui minėtų Ispanų yra budeliszkas taip ir dabartinė valdžia ant s. Kubos yra tam lygi, todėl Suv. Vals. žiurint isz žmoniszkos pusės, tur stoti už Kubaniecius. Minėta rezoliucija buvo priimta taip, kaip ji buvo perstatyta Senatui per komisiją užrubežinių reikalų, su patvirtinimu zodžių senat. Camerono, kuris pareikalavo pripažinimo Kubanieczių už kariszka pusę.

Minėta rezoliucija sako, kad pagal nūmonę kongreso, tarp rando Ispanų ir rāndu, ap-

szauktu per gyventojus Kubos, yra tikrai kariszkas padėjimas; kad Suv. Valst. tur užsilaikyti neutralnai, kas link abiejų kariaujanczių pusių. Apart to rezoliucija tadadurė, kad Suv. Valst. palenktų Ispaniją pripažinti patvaldystę Kubos.

Kada stuba pasiuntinystės dasizinojo, kad rezoliucija kubaniszka likosi priimta per Senatą, visi neapsakomai nudžiugo. Pasiuntiniai nesislėpė visai, kad jūs labai linsminas, kad Senatas pripažino Kubaniecius už kariszka pusę, o Kubą neprigulminga.

— *Sandy Hook, N. Y.* 28 Vasario. Kompanije eksploeziszkių iszdarbių firmos „Hathavay High Explosive“ darė pirmutinį mėginimą su naujai iszrasta masa eksploeziszka. Yra ji penkis syk smarkesnė už dinamitą.

— *Key West, Fla.* Pjo-vynė nekaltų gyventojų Guatao, kurę pakėlė Ispanai po vadovyste markyzo Cerverio, — smarkiai supykino visus. Gyventojai kaimo. Guatao, skaitliuje 400, pamatę ateinant Ispanus, pabėgo į laukus. Daugelis be bėgant buvo paszauta. Nekurie pasislėpė savo namūse. Ispaniszki kareiviai įsilaužė į namus ir nugalabijo jūs. Nekuri moteriszke, kurios vyras pasislėpė jos miegojimo kambaryje, klupodama tarp-duryje, maldavo kareivių, kad nežudyto jo; bet kareiviai nustumė ją durtuvais, o vyrą jos užmuszė. Ir daugelį kitokių budeliszkių dasileido ispaniszka kareiviai.

Markyzas Cerveras, daneszdamas apie tą muszį Weyleriui, gyrė narsumą savo kareivių, ir sakė, kad jie užsitarnavo ant pagyrimo.

— *Roma.* Ant nesenei perstatyto vado kariumenės

valakiskos Aprikoje, jen. Pellouxo, tapo perstatytas dabar jen. Baldiser.

— *Madritas*. Visūmėnisz kas neužkentimas, Suv. Valst. kaip sosta pilėje, taip lygei ir visoje vieszpatystėje, neapsakomas, už tai, kad Senatas priėmė kubaniską rezoliuciją.

Randas prisakė taisyti senus ir budavoti naujus laivus.

Senatorius Elduayen, ministeris užrubežinių reikalų, išsiuntė ilgą telegramą pas Dupuy de Lome, ispaniską ambasadorių Washingtone, kad tasai protestavotų prieš amerikonišką randą, už ką taip jisai užgavo Ispaniją.

Randas turėjo išsiųsti kariumenę dėl apsergėjimo amerikoniškos pasiuntinytės Aladrite prieš gaujas ispaniskų neužkentikų. Barcelonoje ant amerikoniško konsulato užpūlė aibys Ispanų ir iszdaužė langus ir herbą Suv. Valst. Demonstrantai turėjo su savimi keletą amerikoniškų velianų, kurias sudraskė į szmotelius, szaukdami: „Lai gyvūje Ispanijė“. Szalin su amerikonais.

Gabinetas nutarė paszaukti daugiau naujų kareivių ir iszdavė paliepimą, kad dirbtuvės butinai pristatytų randui 100,000 szautuvių.

— *Paryžius*. Trys Ispanai ir vienas Valakas, kurie važavo į Lyoną, buvo suimti, ir rasta pas Valaką puginolą, o pas Ispaną britvą. Visi keturi važavo į Lyon, kad matyt prezidentą Prancūzijos, Faure. Nekurios isz gazieta sako, kad jie norėjo nužudyti Faure.

— *Roma*. Laike didelės musztynės Valakų su Abisinčikais ties Adova likosi už muszta su virsz 3000 Valakų. Apart to Valakai palydėjo 60 kanūlių ir visą maistą.

Gabinetas valakiską pasi-

davė į dimissiją karalius Humbertas ne priėmė. Jenar. Baratieri busęs tūjaus atszauktas. Sako kad jisai nusiszovęs.

— *Londonas*. Isz Antverpijos, Anglijoje, iszsiūsta į Transvalių trys milijonai patronų ir 46 tonai amunicijos dėl tenykszczių kareivių.

„Times“ atlaikė depeszą isz Shanghajaus, kurioje danesza, kad kariumenė, stovinti mieste Kiang Yin, pakėlė maisztą ir užmuszė daugelį apicierių; patį jenarolą pasodino į kalėjimą. Svetimžemius kariskus instruktorius, kariumenę Kinų paėmė po sargybą.

— *Londonas*. Į „Daily News“ daneszą isz Konstantinopolės, kad apskirtyje Syvas ir Karput isz naujo kyla pjovynės krikščionių.

Isz Massovos danesza, kad 14 Vasario Turkai apsiautė czionykszczius Armėnus ir paraeikalavo, kad priimtų islamą. Apie 500 Armėnų priėmė islamą; kiti-gi skaitliu 150, atsisakė. Tūs Turkai tūjaus iszpjovė.

— *Londonas*. „Standard“ raszo, kad tai yra svarbus dalykas, apsimislyti gerai Suv. Valst. ar reik pripažinti kubaniečius už kariską pusę; mąstymas-gi apie tai, kad gal pasiseks karalienę, regentką Ispanijos prikalbėti taip-gi pripažinti kubaniečius už kariską pusę — yra bergždziu sapnu.

— *Viena*. Czionai buvo 2 d. Kovo rinkimai sąnarių Rodos miestiskos ir pasibai-gė tūm, kad antisemitai gavo virszų, nės likosi iszrinkta 30 sąnarių antisemitų ir 14 liberalų. Jau dabar antisemitai visad ims virszų ir galima tikėti, jogei bulmistru miesto bus iszrinktas dr. Luegeris, kurį iki sziol buvusi Roda vis-

atmetė.

— *Madritas*. Randas atlaikė daugelį laiszkų, autoriai kurių siulo randui pinigus, jeigu kūmet pakiltų karė su Suv. Vals. Ispanijė iki paskutinajei stengsis atlaikyti po savimi s. Kubą. Randas iszdavė paliepimą, kad ant Kubos padaugytų atvezimą anglių, dėl laivų kariskų.

Danesza, kad jen. Weyler telegrapavojo pas ministerį kariaunos, jogei ne reikalauje 25.000 kareivių, kuriūs randas norėjo atsiųsti.

— *Toronto, Ont.* Nekurie dvasiszki vadovai m. Toronto susirinko 24 d. Vasario dėl apsvarstymo įneszimo vieno isz jų, kaip butų galima prikalbinti Armėnus persikelti į žiemų-vakarinę Kanadą. Randas Anglijos kaip girdėt nor atkirsti žemę ir surinkti pinigų dėl pervazevimo Armėnų.

— *Managua, Nikagura*. Vakarinėje ir žieminėje dalyje Nikaguros pakilo revoliucijė prieš prez. Zelaya. Randas Nikaguros trauke kareivius. Prezidentą sergsti 2000 žmonių. Priežastis maiszto, kaip sako, nesutikimas tarp miestų Managua ir Lyon, kuris seniau buvo sostapilė tos szalies.

— *Hong Kong*. Czionai areztavojo tris maskoliskus apicierius, kurie persirėdę civilnom drapanom, norėjo nužymėt plianą portų, gulinczių apie miestą Hong Kong.

— *Konstantinopolis*. Czionai atlaikė žinias isz Malatijos ir kitų septynių vietų, kad tenai buvo naujos pjovynės krikščionių.

— *Konstantinopolis*. Isz apskriczio Mach danesza apie pjovynę Armėnų. Sziose dienose Turkai iszpjovė tenai tryliką szeimynų Armėniskų.

Žinios apie kankinimus daei-na taip-gi isz Kircheir, apskirtyje Angora, kur musulmanai užmuszė penkes szeimynas armėniską.

— *Konstantinopolis*. Kovo 5 d. Upė Tygris, dėlei didelų lytų, iszsiliejo isz krantų ir didelius plotus aplinkui apsemė. Didžiausias blėdis padarė, aplinkinėje Arma, kur prigirdė isz viso 600 Arabų. Kitose vietose taip-gi daugelis žmonių prigerė, užėjus netikėtai vandeniui. Apie 30.000 galvų gyvulių nuneszė vandį savo smarkumu. Materijaliszka blėdis parokūta ant ke-liolika tukstanczių.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje Kas bus su Lietuviais?

Kas bus su lietuviais toliau? Jeigu sziađien taip da blogai iszrodo, ir, nesuprasdami savo stovio, nesidūda pamokyt?!

Pasiziurėkim į sziađieninį, lietuvių krutėjimą Amerikoje? Jau laikraszcziai, gana skambina į ausis, keltis isz tautiszko miego, ir-gi atsižvelgt, į savo nuvargitą tėvynę Lietuvą, atsižvelgti į nuvargitus brolius ir seseris savo tėvynėje, vargstanczius po barbariszku jungu ruso, ir kentanczius visokius persekiojimus nū jo; t. y. caro; atsižvelgti sakau į savo dirvą, kuri yra da labai, labai varpučio nustelpta ir mažai naudingo vaisiaus te gali iszdūti, isz menko skaitliaus gerų darbinįkų, ant tautiszkos dirvos...

Bet szeis zodžiais, nenoriu užgaut darbinįkus, ant tautiszkos dirvos, kurie nenuilstančiai dirba. Bet tik tautiečius tinginius ir mieganczius letargiszkam miege, o po teisybei galinczius dirbti, dėl labo tėvynės, ir savo brolių apszvietimo, — o taip-gi prisime-nu ir tiems, kurie visai da negali nieko labo padaryti, bet tik pradėtą darbą, suardyti!...

Pirmiausiai prisimenu, mus

tuliems dvasiškiems, kurie sedi lietuviskose parapijose, o labai mažai, atkreipe atydą, kas link suorganizavimo lietuvių, ir pabudinimo iš tautiško miego...

Nevisi teisybė yra toki: yra ir gana gerų tėvynainių, dirbančių dėl labo visūmenės lietuvių, sujuddami ant dvasios, mylēt savo tėvynę, mylēt savo kalbą, ir tarp savęs mylētis, kaip broliams, vienos motinos. Bet da yra tuli ir lenkiszko raugo prigėrę, arba szejp jau visai atszalę, nū lietuviystės, ir nū savo tautiečių; bet tik tinginystos miegu snaudze, tarsi visai atszalę nū savo brolių.... Ir nesistenge jūs pamokyt, ir pabudyt iš miego tautiško...

Jau šiadien, beveik visūse, kampuose Amerikos, miestuose užgyvetūse, lietuviams, yra lietuviskos parapijos ir kunigai; tai rodos jau šiadininius reikalus gerai gal suprast ir galētų atitraukti, kaip tai nū lenkbernystės, taip ir nū kitočių ištvirkimų, blėdingų lietuviystės, kylimui... Kaip tai draugystės tverent, galētų darodyt, kad sutvert grynai lietuviskas, arba ir prie „Susivienijimo“ pritraukti, naujai susitvėruses.

Bet kurtai! tas jiems visai nerupi! Kad ir ateina ant susirinkimo, neužsimys nė puse lupu apie tai... Dėlko tai taip? Manding kad iš tingėjimo, ir atszalimo nū savo tėvynės Lietuvos! Jiems tas visai nerupi! Kam sako mažas darbas? Juk asz ir be to galiu buti, ir maž buvį tas nepageris!!! Kaip jie nori taip tegul daro, nės jų paczių reikalas, ir jie patys, tegul rupinas apie savę, kam maž!

Ant szito labai yra didelė klaida, jog neatkreipe atydą ant to dalyko, nės jiems yra geriausia proga tam darbe, ir daug, daug, gero galētų padaryti dėl savo brolių; ne syki sulaikytų nū pavojingų kliu-

čių lietuviystei, – jeigu tik norētų?

Bet gaila kad, jie ant to visai ne atsizvelge, nors jiems yra tas reikalas lengviaus atlikt, ir t. t. Juk da ir žmonės kunigų daugiau klauso ir geriau užsitiki....

Bet dabar atsizvelgkim, kas dedasi, su szitais, kurie da menkai ką supranta, arba geriau sakant visai nesupranta savo stovį? Pradėjus kokį nebuk, tautišką darbą: ar tai draugystę tverent, ar tai szejp jau kokį reikalą – tūjaus persistato iš savo pusės vyriausybę, visai nesuprantanczią lietuviystės reikalus. Na ir pradeda darbą varyti, ant savo kurpalio, be jokios naudos! O da reike pripažyti, netik ką be naudos; bet da ir blėdingą mūsų tautai!

Tada matant iš szalies, sziek tiek tai suprantancziam ir atjaucziant, lietuvių stovį – nesmagu darosi ant szirdies, kad be jokios tvarkos lietuvių būrelį valdo!?

Ineskie jiems, jog taip negerai, darykit geriau, kad kartais apszviestesni, tėvynainiai iš mus nepasijūktų ir kad mum gėda nebutų nū visūmenės, už netikusius darbus, ant tėvyniškos dirvos.

Jau szalinįkai, tokios netikusios vyriausybės, ant tavęs szoks su visoms keturioms, užsipuldinēdami asabiszkai, ir nedūs suvesti į tvarką, kad kas naudingo, būtų iš to.

Ir tokiu budu, jau nieko naudingo negali nuveikti, kad ir visas spekas padētum nės jau tamsybė ima virszų; tada reike atsiliepti per laikraszczius, idant pasiskust, visai lietuvių tautai, kad sugėdytų tokius tamsius tautiecius...

Kada jie patys nuzverge savo padarytas klaidas, jau jiems yra didelė gėda už tai, jog visūmenė jų netikusius darbus žino?! Bet neatsitaiso ant toliaus, o da, į didesnes klaidas lenda, ir savo draugui, kurs ji

nū to, persergėjo, vietoj pasakyti acziu, isztare papeiką, užpuldamos asabiszkai, ir da zadėdamas atkerszyt, už nau dingą pamokinimą!...

Ar nebutų mandagiau malonus tautiečiai, jog vietoje asabiszkumų, ir zadėjimų atkerszyt; stengtumemės mažiau pykt, o daugiau pasimokini mą imti, iš gerų užmanymų. Gėda mums tautiečiai, jeigu taip blogai ilgiau elgsimės, ir nesuprasime savo padėjimą; jeigu ne norime imt paveizdą, nū daugiau suprantanczio už savę, ir gero velyjanczio dėl visūmenės. Pameskim tokius netikusius, pasikėlimus, kaip kad šiadien darosi: asz daugiau žinau už tą ir tą, asz galiu geriau padaryti!

Labai gerai mielas broli! bet dėl ko taip nedarai, kaip kalbi? Dėlko nieko naudingo neiszgali, jog toks galingas esi?! O savo darbūse, pasirodai visai silpnas ir nieko ne galintis!! Turbut tavo visa galė, tik dykam balse, be jokios naudos, ir atgarsio!!

Tiek paskyriau vietos į szį straipsnelį papieszti. Ar jis bus naudingas, ar ne? tą gūdotini tautiečiai, gūdotini „Vienybės“ skaitytojai, apsvarstys. Bet manding vis gali buti sziek tiek, pamokinantis, tą veikentiems, apie ką czia minėjau. O jeigu nė kiek, jame nebutų, galima at-rasti naudingo; tai kas bus toliau su lietuviams?

Su gūdone J. Ramanauckas. Minersville, Pa. 21 Vasario 96.

— „Tegul bus kova vardan teisybės“. Waterbury, Conn. diena 28 Vasario. Mano korespondencija patylpusi N. 7 „Vienybės“, labai nepatiko mūsų kunigui, nės ten buvo parodyta nekurių silpnastys jo ypatos. Tūjaus uedėldienyje laike pamokslo pasistengė izlieti piktumą ant korespondento, izvadydamas jį: peklos kumszczia, szliupiniu,

bedieviu ir tt. ir da ketino kitu kart pasakyt to peklos kumszczio ir pravardę, bet bėda, kad negalėjo daėiti. „Vienybė“ izvadino bedieviszka, o jos rėdytoją taip-gi dailei izzpliovojo. Raszydamas tą korespondenciją, nieko blogo nemislyjau, vien tik nurodžiau mūsų klaidas, o czion mūsų kunigas izskeikė manę ir „Vienybę“ bažnyczioje.

Vargas mums vaterburiečiams, jog mūsų kunigui nerupi mūsų gerovė; reike mums narsaus vyro, kuris su energija ir pasiszventimu dirbtų ant dvasiškos ir tautiškos dirvos. Stokim šiadien mes broliai į vienybę, meskim szalin tūs pravardziavimus vieni ant kitų, kurie czion atsirado. Pamylim, jog mes esam sunumis nelaimingos šiadien mūsų tėvynės Lietuvos, vargstanczios po jungų maskoliaus. Ar-gi mes, žiurėdami ant mirsztan-czios mūsų motinos, vaidus tarp savės keldami, stumsim ją į kapus? O ne! laikas mums atsibusti ir sukrusti ir griebtis už asztriausių ginklų: vienybės ir apszvietimo.

Peklos Kumsztis.

— *Laiszkas prie F. Mikolainio Thorp, Wis.* Garbus „Vien.“ rėdytojau nūszirdžiai meldžiu, idant patalpītumēt szitą mano laiszkelį į jūsų gūd. laikrasztį, reikale pasikalbėjimo su p. M. link prieglaudos emigrantų:

Pirm negu pradėsiu raszyti savo laiszkelį turiu persipraszyti p. M. už mano taip ilgą neparangumą, nės už tiesą laikas dabar brangus, kada p. M. žada paaukauti paskutinį ploszczį, dėl nuvargitų savo brolių. Bravo! kad Lietuva sulaukė tokių vyrų; ko iki sziol da neįstenge padaryti visa lietuvių tauta, tai p. M. pasiima atlikti su pora tuzinų vyrų! tikrai nedaug tokių lietuvių galima atrasti, apart p. M., idant taip be pailsio dar-

būtusi dėl savo tėvynės labo. Reike tikro karžygio, kad galėtų szias visas kanczes iszturėti, ypacz kada žmogus neturi atsilsio nė naktį. Akis sudėsi tai sztai tie nevidonai sapnai painiojosi ir kankina, o vis dėl nuvargintos mūsų tėvynės! Tik abejoju ar tamista galėsite surinkti tokių vyrų pora tuzinų?! nės asz pirmas, ant kurio jus pasitikejote, atsisakau nū savo urėdo, kurį tamista man taip meilei siulote, bijodamas žmonių kankinimo, o ydacz ilgaliežiuvų bobų! Aczių tamistai už gerą szirdį, jog szias visas kanczes isz augzzto man praneszėte! kitaip nieko nežinodamas, gal bucziau ir pakliuvęs....

Kas link tamistos projekto lauksiu su nekantrybe, ir tēmysiu, kokį vaisių atnesz jūsų užmanymas dėl labo Lietuvystės?

Su gūdone *Asz pats*.

Vardan szventos teisybes-

Kas link prieglaudos ateivių, buvo keletas įnesimų, gal greičiausiai būtų galima įvykdyti, idant garlaivių Kompanijos prilaikytų tokius lietuvius, kurie parodytų kelą ateiviams; tai jau būtų gerai, kad tik tas galėtų būti be iszdavimo pinigų; zinoma lietuviai, tarnaudami laivų Kompanijoms, galėtų nemažai gero padaryti dėl ateivių, kurie turės pinigų, ant kelių dienų pragyvenimo ir kitų reikalų. Bet czion svarbiausias klausimas turi būti apie ateivius biednus, idant jūs apsugoti nū visotinio nūpūlio medegiszka; kurie datirtų per grąžinimą į Europą. Nereike daug raszyti apie nūpūlių mūsų brolių, kuriems teko grįžti, isz New Yorko, ar kitų miestų; ta kiekvienas ko aiszkiau supranta. Dėlto-gi mieili tautiečiai, reike pinigų dėl įsteigimo prieglaudos ateiviam; be pinigų nieko nebus isz tuszczio ne įpils.

Įgyti sziek tiek pinigų ir gisunku. Darbininkai mūsų mažai uždirba; biznieriai ir gi neper daug turtingi. Isz darbininkų negalima daug norėti, bainera prote aukas tautiszkas daryti; isz kitos vėl pusės žiurint – žmonės darbininkai ir negali per daug aukauti, kad iszlygos gyvenimo kas kart eina blogin. Prisižiurėjus į šeimyniszką gyvenimą pamatysime vis tik neiszteklių. Tegul dūkim sav tėvas šeimynos, uždirbtų kas dien \$1.25 per rundiną metą, – tai jau galėtų gerai užlaikyti šeimyną isz 5–6 ypatų. Bet tankei ir \$1.00 neuždirba ant dienos, o vis-gi tūr isztekti ant visų reikalų, kaip tai, užmokėti randą už namus, kurą pirkti, vaikus aprėdyti už jų mokslą užmokėti ir ant bažnyczios užsimokėti; o tai vis iszeina jeigu tik nors \$1.25 ant dienos yra pelno. Tai-gi jau sunku yra dūti ant tėvynės reikalų ir labjau norincziams. Apie galinczius dūti, o ne norinczius – nėra ką kalbėti bei vyltis (rokūti) ant jų.

Neatbutinai reike pinigų dėl įsteigimo prieglaudos ateivių, ir jų yra – tik reike gero noro, bei pasiszventimo mūsų gūdotinų kunigėlių; tūjaus prieglauda bus galima užlaikyti gana riebei. Asz ne sakau, kad jie aukautų tiek daug pinigų, tai negalima norėti. Bet jiems nereike aukauti nieko isz jų kieszieniaus, tik idant jie atmestų nū savęs „Bergždzius įėjimus“, tai yra: neimty sav už szliubus, pagrabus, kriksztus ir užsakymus, kurie įėjimai, (pagal Dieviszkas tiesas) jiems nepriguli, ba jie algą gauna isz parapijos gana gerą, apart algos dar miszių szventų nestokūje; už kurias taip-gi užmokama. Namų samdyti nereike; kaip ir visokių naminių baldų neperka; nės yra parapijos supirkti. Rodos turint tokią algą, mūsų gūdotini kunigėliai

gal karaliszką gyvenimą turėti!

Nekurie sako: „kur yra didesnis įėjimas, ten ir iszdavimas yra didesnis“, toki tariai yra be pamato, ba iszleisti galima milijonus, bile jie tik lengvai ateina.

Lietuviszkių parapijų jau yra apie 20. Taigi mieili tautiečiai patys gerai matot, kiek tai pinigų pasidarytų isz visų parapijų; būtų gana graži suma. Visų pinigų nė ne suvartotų dėl prieglaudos ateivių; da but ir kitiem tautiszkiem reikalams. Turėtų būti kiek vienoj parapijoj ypatingas izdinjkas, kuris paskirtame laike pridūtų pinigus į vietą; taip-gi parapijonys turėtų nutarti kiek imti už szliubus, pagrabus ir tt; kur yra per daug imama – parapijonys galėtų sumažinti, jeigu per mažai – tai pakelti.

Parapija Plymoutho, Pa. gali būti paveizda dėl kitų parapijų Amerikos. Nors ten visoki įėjimai ne per didžiausi ir kunigui alga yra mokama kaip ir visur, o ar mes nematom kaip mūsų gūd. kun. Burbatankei aukauje pinigus ant tautiszkių reikalų; turbut jam užtenka. Tūmi yra nūszirdzei praszoma mūsų dvasiszkių tėvelių, gūd. kunigėlių, idant, pamislyja apie tai, susitartų visi kaip vienas, ir priskirtų įėjimus tūs dėl prszelpos vargūlių, dėl tėvynės, dėl meilės artymo, dėl meilės Dievo. Ne vienas tvirtai tiki, jog taip stosis nepoiligam. Tada bedieviams prieszinjams tikėjimo bus paskutinis smugis: jau neturės priekabių prie dvasiszkių; czion bus nauda dėl bažnyczios szventos katalikiszkos. O gal ir tokių rasis, kurie nenorės tokią auką daryti? tai jau kiba tik bedievis bus.

Tai-gi mieili tautiečiai neprotaukim dovanai apie prieglaudos namus, jeigu pinigų neturim; be pinigų nieko nebuvo, ir niekad nebus; jeigu

nesistos pagal szitą projektą, tai tik gaila laiko ir laikraszczio „Vienybės“ ką užima vietą joje. Jeigu kunigėliai sziklausymą ne iszgvildeš, tai mūsų broliai bus vis smaugemi per apgavikus. Nevienas mūsų brolis grąžinamas dėl stokes pinigų, pamatys szaltą Siberiją gal tik dėlto, jog dėl platinimo lietuvystės norėjo pabėgti į Ameriką, ir dėl biednumo buna sugrazjtas.

Mikolainis.

Prieglanda emigrantu.

Kas link to klausymo, tai yra labai svarbus dalykas: nusamdyti namus ir užtureti jų; supirkti lovas, patalus ir kitus reikalingus padarinius; reikia kad būtų pirtis arba vanios prie to; užturejimas agento ir priežiura namų, – tas viskas reikalauje daug kaszto, kurio ne yra isz kur paimti ir apie tokį užvedimą isz karto nėra galima mislyti. Todėl mums reikia pradėti isz mažo. Kas link paėmimo emigrantų isz kasselgarnės ir prieglaudos jų tai yra neatbutinai reikalingas dalykas. Pasakysiu czia kelis atsitikimus, kurie parodo reikalingumą to: nekurie lietuviai vaziavo į New Yorką ir į Brooklyną pas savo gimines turėdami adrisus ir priraszymus nū jų, kad isz kasselgarnės telefonavotų, po adresais, ir lauktų koleik atvaziūs gimines jų paimt; tai ne suspėjo telefonuoti, jau zydas prieina prie jų sveikydamos ir kalbedamas, kad jisai viską žinas ir pažjstas; nevelyja telefonuoti ir įkalbinėdamas veda su savim. Kartais tropijosi po adresu suvis netoli. Bet jisai neveda ten, o pirma į savo stubą; liepė atsilsėti, dūda užkasti, paskui nulupa kelis dolerius; tiktai po to nūveda, o pats greitai nū durių pabėga. O kurie neturi adresu, tai su tais dedasi pikecziaus: nulupa

iki paskutiniui grasziui, o kuris ne tur pinigų, tai paskutinius drabužius ir adresus atimėję, o paskui nuveda kur toli ir pabėga nū jojo. Nėgaliau asz czia visą ką apraszyti, ką perkenczia nū zydu musų viengencziai. Tropijosi susitikti ant gatvės apie kantorių pusbasius, nudriskusius; o kad pasiklausytumėt, ką jie jie verkdami pasakoje. Viena mergina, kuri važiavo į Brooklyną pas gimines ir pametė adresą, tapo atrasta už pusės metų New Yorke ant tarnystės. Tai vis dėjosi per zydu rankas. O kurie neturi adresų ir kasselgarnej pasisako, kad neturi nė skatiko, tai tujų ir zyda neima; tokius per tą kompaniją gražina atgal. Toksai atsitikimas žmogui yra baisiausias, nės patrotyje viso savo amžiaus uždarbį ir sugrižęs, sutinka koroną valdžios; kalinį, o kitam gal ir Sibirą.

Kaip augszcziau pasakiau, kad didelį emigrantų namų sąsiadien užvesti ne yra galima, tai reikia pradėti iš mažo, o su laiku gal išaugs didelei. Ant to svarbaus dalyko Brooklyn kupa nutarė, paimti atvogą, žengti pirmą žingsnį ir padaryti pradžią. Vienas sąnarys tos kūpos P. O., jausdamas savo szirdyje brolišką meilę paszvenčia savę kozną dieną; vaikszechioje į kasselgarnę ir priima Lietuvius, nū pat pradžios, ne reikalaudamas užmokėjimo už savo darbą, tik tai reikalauje sugrąžinimo kasztų, iszleistų ant kelelio, apie 10 c. ant dienos. O kas link prieglaudos jujų, tai New Yorko pietinėje szalyje, prie kasselgarinės, namai dėl nusamdymo perbrangus. Brooklyn daug pigesni; tik reikia pervaziūti feroms kuriuos kasztūje 1 c. arba 2 c. Namas czion su keliais kambariais yra jau nusamdytas, kuriame gyvena perstatytas priėmėjas. Jeigu jisai pasirodys neatsakancziu, tai bus galima

permainyti. O kas link gavi-mo darbo, tai kurie turės su savim da keletą centų, tai galės pasijieszkoti mieste, o kurie neturės, tai bus iszleisti į farmas. Netoli kasselgarinės yra kelios didelės kantoros, isz kurių žiemą ir vasarą ima szimtais darbinikus: vyrus ir moteris, zenotus su paczioms ir su vaikais.

Mums likosi tik tai gaut pavelyjimą, dėl priiminėjimo Lietuvų emigrantų. Chartorio da neturime, tai mums vargei bus galima gauti. Už tai praszome centralno komiteto, prisiūti mums pavelyjimą nū savės su kuriūm mes galėsime gauti ir charterį.

Nedidelis skaitlius musų kūpos sąnarių, per tai neturime ir pinigų didelių. Darome tai tik su didele atvoga, ir ne zinome, kaip ilgai galėsime iszturėti. Per tai praszome gūdotinų draugysčių ir kūpų: New Yorko, Brooklyn, Jersey Cyt, Elizabeth Port, Newarko ir kitus prisidėti prie musų, nors su keleta centų. Mes pasiszventėm daryti gerą dėl musų visų brolių ir seserų pakelevių.

Kurie teiksis prisiūti paszelpą, bus apgarsiti „Vienybėje“. Pinigus ir laiszkus siūskit pas kūpos prezidentą, padėdami tokį adresą:

S. Brooklyn 753—3-au
J. Giegznas Bright Pharnay
N. Y. Su gūdone Komitetas.

— Brooklyn, N. Y. Truputis isz musų darbų Amerikoje. Padūdamas savo brolišką ranką, nors per laikrasztį noriu prisimyti savo broliams, kurie gyvena be jokio supratimo. Ne kartą dū-dasi patėmyti daugelį tokių, kurie kaip nū paczios kudi-kystės buvo apszvesti mokslu nū savo tėvelių, o toliaus klebonas pramokino kaip Dievą pažiti; taip ir iki sziai dienai pasiliko, tokiais pat kudikiais, ir atvažėvę į szia liūsybės ze-

mę. Vietoje ką reiktų pasimislyt apie apszvietimą, tai stojotėsi tarnais tamsybės. Nėnoriu iszaiszkīt labai, ba skaitytojai, pasipiktītų isz tokių darbų, o ir mums patiems būtų negražu savo brolių papeikt; bet nors kiek primysiu, mažu nevienas, iszgirdęs skaitant, pasižiūrės ir į savo antį, kokiū esąs. Kaip daugumui yra zinoma Brooklyn jau yra apie keleta szapų kriauczių lietuvių, isz kurių iszeina visoki navatnus ir begėdiszki apsiėjimai. Teko mą dirbti keliose szapose — tai labai nusistebėjau pamatęs jų darbus, ir velycziau isz szirdies, kad toki darbai ko nū greicziau pasiliautų.

Neapersenei iszgirdau, kad vienoj szapoj jau susitarė kriaucziai straiškūt priesz bosą, jogei jų nusuka su mokescziau; jie baudė su savo ta zydiszka unija, jogei nedaleis kitiems dirbt, pakol jiems ne-uzmokės kaip anie norės. Na ir kas nusidavė! but viskas buvę gerai, kad tik nebut taip nusigėrę, nės per girtumą negalėjo nė pora sąvaiczių maitytis ir turėjo vėl grįžt pas tą patį bosą ir dirbt už tą nusukanczią prekę. Tai matot mieli broliai, jogei jų patys sunkinat sav darbą ir mokesztį mažinat; o tik tai bosų ir saliuņkų kiszenius pripildot. Ir asz norėcziau su jumis dirbt ir labai mą smagu būtų su jumis, tik tai pameskit tūs savo ilgus panedėlius.

Sabostijonas Naujokaitis.

— Waterbury, Conn. 5 d. Kovo. Gūdotinas rėdytojau, teiksītės patalpīt szia žinutę į jusų gūdotiną laikrasztį „Vienybę“. Pirmiausiai praneszu, kad pas mus isz 29 Vasario į 1 d. Kovo tą naktį atsitiko didelis tvanas Waterbury, toks kad da czionykszcziai gyventojai nepamena kada buvo tiek vandens: nės ant nekurį gatvių buvo vandens 38

coliai gylio. Gelezinkelius iszplovė, treina nē vienas nepribuvo 1 d. Kovo t. y. nedėlios diena, o nekuriose dirbtuvėse buvo vandens gylio per 16 colių; daug blėdies padarė miestui ir dirbtuvėm; daugiausiai padarė blėdies Fondrei. Dalis darbų vis da nėsikrutina sparcziau, musų vienu tanczių daugel įlsisi, neturėdami darbo, koznas lauke atėinant pavasario, o kaip tyeztas pavasaris nėsiskubina: vieną dieną sziltesnė, o daugiau szalta.

Tarp mūsų lietuvių galima patėmyt krutėjimą ant lietuviszkos dirvos. Susitvėrė czia nauja draugystė po vardu szv. Jūzupo, brolišzkos pagelbos. Kaip matyt, tai ta draugystė sparczei augs, ba ant pirmo mitingo prisiraszė 22 sąnariai taip gi girdėjau pradeda mokītis lietuviszki muzikantai ir ketina susitvert lietuviszka kapelija, kas daug pakeltų Waterbury'o lietuvių. O kas linksmiausiai, kad Waterbury'o lietuviai susilaukė lietuviszką spaustuvē, ir dabar kas Ketvergas iszeina laikrasztis ir isz mūsų miesto; laikraszczio vardas „Rytas“, iszdavėju yra J. Žebrys.

Butų dailus laikrasztis, tik visa kaltė, kad yra daug klaidų, reiktų biskį geriaus prižiūrēt. Lai gyvūja Waterbury'o lietuviai, lai gyvūja jų geri užmanymai!

Su gūdone M. D.

— Reading, Pa. 1896 m. Mielas rėdytojau „V. L.“ meldzeme patalpīt į jusų laikrasztį szius žodelius: Jau ir mūsų apygardoje lietuviai pradeda atsibusti isz tautiszkio miego; jau uždėjome draugystę po vardu szv. Antano, ir prisiraszė jau 25 sąnariai. Tikimės, kad ne ilgai trukus mūsų draugystė pasididīs. Dekavojam gūdotinam kun. J. Kaulakiui, ka isz senei jau vis ragina uždėti draugystę ir tan-

kiai aprupina mus dvasiškais reikalais. Užprasome ir kitus mūsų brolius, kad prisirasyti į draugystes; o kas nenor prigulėt prie jokios draugystės, tas ne kitiems, tik tai pats sav daro skriaudą, nės atsitikus kokiai nelaimei negauna nū nieko jokios pagalbos. Ne vienas gal sakys: asz jau tiek metų, kaip sziczion Amerikoje esiu, o vienok da nē kartą ne sirgau, tai kam mą ir į draugystę raszys, jeigu asz nū nieko sav pagalbos ne reikalauju! Labai ne teisingai mislyja ir saprotauje toksai, jug draugystės dedasi ne dėl to, kad gauti pagalbą ligoje, kad tūjaus po isiraszymui į draugystę apsirgti ir laukti pagalbos, ne dūk Dieve nē vienam jau to sulaukti ir norėti to, bet draugystės dedasi dėlto, kad tarp mūsų būtų broliška meilė ir šutikimas, ir kad butume tvirtesni tikėjime, užsilaikant nū visokių nereikalingų užpūlikų.

Daugelis isz mūsų brolių eidami į Ameriką palieka savo tėvelius, brolius ir seseris, atsisveikina su anais, ramydamas jų, kad pabuvęs kiek metų ir vėl sugrįž atgal pas jų. Bet ne taip mieli broliai einasi.

Daugelis nors ir prisizada parvaziūti, bet dėlei daugelio priezasczių negal tai padaryti. Vienas ne daug uždirba ir ne tur už ką taip greit parvaziūt, kitas sziczion Amerikoje apsigobe ir jau tada sunku su visa szejmyna kur pasikelt, o kiti vėl ne gal parvaziūt isz baimės sziaurės meszkino, kuris lauke jų nagus iszskėtęs. Tai ka-gi tada daugeliui daryti, jeigu patinka kokia nelaime, nēr nē tėvų, nē brolių, nē seserų – nēr kam už jį užtarti, nēr kam prižiūrėti? Czion tai ir atranda viską tą prisiraszdamas į draugystes. Draugystė apžiuri ir sergantį, draugystė neapleidže nē numirusius ir dailei jį palaidoje, kaipo

tikri jo gimdytojai; draugystė taip-gi neužmirszta nē jo likusių siratų. Draugystė taip-gi akvatina prie meilės ir šutikimo. O kur yra meilė ir šutikimas, ten yra ir Dievas; o Dievas mums padės ant kožno mūsų žingsnio. Tada mieli broliai raszykimės į draugystes, zengkim pirmiau nors mažesniu žingsneliu, o toliau Dievas padės ir didesnius žingnius padaryt ant mūsų tautiškios ir dvasiškios dirvos.

Skaitykime geras knygas ir laikraszczius lietuviszkus ir dirbkime ant apszvietos dirvos kiek galint, o Dievas mūsų niekados ne apleis.

Su gūdone Jonas Jarmaszka.

— *Scranton Pa.* 5 dieną Kovo 1896 m. Pagūdotas iszdūtojai „Vienybės L.“ praszau nūszirdžiai patalpiti szitas keles mano eilutes į jūsų garbės vertą laikrasztį!

Didei liudnas padėjimas yra tarp Scrantono Lietuvių, kaip tautiškūse taip ir dvasiškūse reikalūse. Rokūjant mažiau į 1200 Lietuvių Scrantone gyvenanczių, vos ne vos gyvūja trys nedidelės draugystės isz mažo visai skaitliaus sąnarių susidedanczių.

Szvento Kazimiero draugystė už visas seniausia yra užsidėjusi 1888 m., o sąnarių vos tik 37..

Szvento Stanislovo draugystė užsidėjusi 1893 m., o tik tai isz 57 sąnarių susideda.

Szvento Jūzapo Draugystė užsidėjusi 1891 m. sąnarių tik tai apie 70. Taipogi turiu priminti, kad buvo užsidėjusi draugystė Keistuczio 1894 m. ir viskas jau buvo pagamita. Czarteris ir konstitucijos. Bet per atszalimą tautiškūse dalykūse turėjo pranykti.

Ką dabar pasakys kitų miestų Lietuviai apie Scrantoniecius ir jų silpnas draugystes? Beje buvo užsidėjas Politikiszkas Kliubas Rugsejo mėnesio 1895 m., bet ne ilgai

laukus suiro ir tas. Tai toks kylimas Scrantoniecių tautiškūse reikalūse. O jau bažnytiniūse reikalūse tai jau nēr ką nē kalbėti kas darosi!

Girtūklystė isiplatinusi neiszpasakytai; musztynės provos nēra tos dienos, kad nebūtų. Nežiuri nē szventos garvėnės, tokių brangių dienų. Butų laikas rodos susiprasti, pamesti tokius blogus paproczius, o imtis už geresnių. Galima sakyti, kad tas viskas darosi isz tamsumo. Lietuvių mus miestelio. Patys iszdūtojai laikraszczių gal numanyti apie tai, kiek turi skaitytojų Scrantoniecių, o kad kam ir nori įkalbėti, kad iszsiraszųtų kokį lietuviszką laikrasztį tai sako: kam jisai vertas, nieko uēra ten giaro! Jisai suvisai yra da nematęs to laikraszczio, o jau vertybę jo žino!

vienas isz Draugystės.

— *New Britain, Conn.*, 28 Vasario 96 m. Isz visur matome, kaip mūsų broliai apsieina, bet su visu mažai girdėti apie mūsų New Britainio lietuvis. Czionai yra mūsų nemažas burelis; ir visi gražei šutikime gyvename. Pastatėme jau ir labai gražę bažnytėlę. Kóznas prie to prisidėjo kiek galėdamas. Dabar tik tai reike mums kunigo, kad galėtume pasimelsti. Kad ir atvaziūje nedėlioms pas mus kun. J. Žebis isz Waterbury tai vis ne kas daug naudos. Isz mūsų lietuvių yra taipogi ir biznierių. Darbai pas mus gerai eina ir darbo daugiaus, ne kaip kur kitur.

A. Lesaviczus.

— *Brooklyn, N. Y.* III-V. 96. Szį met atvazevo isz tėvynės kun. Kr. bet iki sziol neturėjo parapijos; tik tai dabar po didelių kanczių ir iszbandavojimų likosi jau užtvirtitų randytojum naujai užsidėjusios parapijos Brooklyn

prie bažnyczios po vardu: „Karalienė dangaus ir žemės“. Gyveno jisai mūsų miestelyje per 3 mėnesius, turbūt isz savo kiszeniaus, da maskoliskais pinigais, nes nū niekur jokiu pinigų negavo; gyveno tarp daugelio savo brolių, su kuriais da tėvynėje budamas tankiai suseidavo, ir ant kurių dvasiškios naudos dirbo.

Ne mažai turėjo viso nukest, pakolei vyskupas isz Seinų, nū jo buvusio valdono, (po smerties vyskupo administratoriaus) gerų popierių neatsiuntė. Mes iki sziolei vis ne galėjome suprasti, kaip jis užsilaiko, o tarp savęs tankei kalbėdavomės: „isz ko jisai tikt gyvena, nē vienam da neįsipriklino, ne ējo da nē kartą kalektavodamas; kitas jau po teisybei būtų po kelis kart mus perkalektavojęs“. Daug, labai daug vargo turėjo perleisti; galėjo gaut sav kur vietą; jau turėjo ne vieną ir gromatą užpraszcanczią ir buvo atsiusti praszytojai bet jisai pakol nesulaukė apie savę paliudijimo isz tėvynės, kaip jisai ten pasielgdavo – ne norėjo užimti jokios vietos, kad nepakalbėtų be jokio reikalo žmonės. Taremės keli noriant pradžios kiek sumest, bet iki sziol tas tarimas nuėjo an vėjo ir pasiliko tik tai zodžiūse, o naudos jam jokios da ne padarėme; rodos reiktų visiems geriau apsimislyt jo padėjimą ir neapleist esant ne laimėje, nės matyt, kad nbus toks, kaip nekurie isz mūsų dvasiškų vadovų. Da tik tai nū pirmos dienos szio mėnesio pirmutinį kartą zeng prie altoriaus ir pirmutin czion miszes atlaikė. Kad til tai Dievas suteiktų mums tvirtybę ir vienybę ir mūsų parapiją sustiprėtų.

Kaip girdejome, tai nēd savo naudos apleido tėvynę bet buvo iszvytas per sav „patėvį“ (maskolį). Gyno jisai tris metus tarp varg

liū; bet tvirtų senam jų tėvų tikėjime katalikizme, unitojų. Maskolizka valdže daugel jų kankina, bet anie po gires slaposi su katalikizmais reikalais. Ne pavelyta aniems nė mažus vaikelius apkriksztiti, bet jie slapta atbėga ir apkriksztije pas vietinį katalikizką kunigą. Maskolizka valdže baudže jų už tai, bet jie neatboje ir bevilyje jausti ant savo pečių kazokizką nagaiką, o nė pereiti į staczetikystę.

Vietinis.

— *Union City, Conn.* Kovo 2 d. 1896 m. 6 adynoje iš ryto po trumpos ligos, aprūpintas šv. sakramentais per k. J. Žebrij, persiskyrė su sia pasaulė Martynas Kailiukaitis 45 m. amžiaus 14 m. kaip Amerikoje. Paeina iš kaimo Liepalotų, parapijos Gražiskų pav. Vilkaviskio, rėd. Suvalkų 11 m. kaip pacziūtas. Paliko paczią ir duketerį 10 m. Prigulėjo prie vietinės šv. Jurgio draugystės, bet per savo neadbojimą bei užvilkimą mėn. mokesies, palei tiesas konstitucijos, buvo patrotijas pagelbą laike likos ir smerties vienok draugystė, nežiurėdama ant to, atminė žodžius išganytojaus: palaiminti milasirdingi nė anie milasirdystę apturės. Ne pagailėjo kaszo, ir dienos, ir taip išskėlė laidotuves ko puikiausias, Kovo 4 d. 9 ta adyna iš ryto Lydėjo visi su ženklais žėlaunais užsidėja į bažnyčia, kur buvo laikomos miszios šv., per vietinį kleboną, o potam į kapus, kur atidavė paskutinę tarnystę savo bloriui. Kvietziamie taipogi, vardan krikszczionizskos meilės, visus gimines ir pažystamus, atsidusti prie Dievo už duszią a. a. Martyno Kailiukaiczio, isztardami nors vieną amžina atsilsį.

Komitetas.



Brangiausios gėrybės.

„Zeme tai yra kunas tautos“.

Isz lenkiszko vertė J. K.

(Tąsa.)

Vyrszinikas szauke antru kart – niekas neatsiliepe. Baltrus tyli, o aszaros jo akise margūja, tokio skaudulingoje valandoje bereikalingo kirtimosi už savo tėviszkę.

Bet Dievas mielasirdingas atsiuntė jam atspirtį – szale Baltraus atsistoja bajoras isz Užkrantės, žinomas ponas poruczikas, trepliodamas Baltraus petį, sznabžda jam į ausį:

„Nepasidūk senas draugai; atakavok, asz su tavimi ir pinigiszka pagelba“. Baltrus iszsitises, kaip kareivis pergalėtojas; rodėsi kad ant visos galvos augstyn iszaugo, ir kirtu tvirtu balsu: „Na, da kokia 20 doleriukų į virszų!“ ir ant tų žodžių tūjaus visas ginczas persimainė. Jau atėjo kaleina paleisti nosį vokieczini. Rodos prisvaigytas, paziūrėjo da kartą tai ant Baltraus, tai ant jo draugo; pasijuto kad ne atstovės priesz jų; ukė ir taip jau yra permokama – tiktai sumurmėjo kas žin ką per dantis, turbūt kokį nors vokiszką prakeikima, ir isz salios iszėjo.

Vyrszinikas szauke: „po antru“, visi tyli; szauke: „po trecziū“ – ir Baltrus apszauktas paėmėju. Linksmybė apėmė neapsakoma. Baltrus jautėsi laimingu, kaip niekados da savo gyvenime nebuvo; o susirinkia pažystami ir draugai nusidžiugo ne mažiau taipgi, nė tokį ilgą laiką, nematė savo brolio ant tikros broliszkos ukės, ir tie svetimiejai da bar atstumti.

Tiktai dabar Baltrus atsisuko prie savo geradėjo, – ir prakalbėjo: „Patsai Dievas atsiuntė man Dauggalį poną tokioje sunkioje valandoje.

Jau pakol gyvas busiu ne užsimokėsiu tav už tą geradėjystę“, ir perimtas tokiu džiaugsmu pasilenkė prie kelių savo geradėjo.

„Pasiliauk su dėkavonėmis – atsakė tasai ir pakėlė Baltrų – geriau paklausyk, ką asz tav pasakysiu. Ir kas gi būtų buvę, jeigu patsai ne bucziau iszskaitęs pavietos rasztūse apie tokį pardavimą. Ne kartą pamislyjau: senas Baltrus ne gal persirgti tokios ligos, pagal senobinę pažintį, tikrai pasitikėdamas ant manęs, isztikrųjų atsiszauks pasirodavoti, o mažu ir isz dalies pagelbos, jeigu pareikės. O czion mano Baltraus iki paskutinei dienai kaip ne matyt, taip ne matyt ateinant. Iszsirengiau todėl patsai ant licitacijos, kad papirkti pacziam, jeigu jau mūsų brolių nė vieno ne bus, reikia žinoti, kad ir man kaipo druska akys pripiltos, matant svetimą žmogų tarp saviszkių. Susivėlinęs ir matydamas tavo spyrimasi su vokiecziu, asz tycziomis nutilau, pasikavojau kamputyja salės, taip sav mislydamas: Baltrus yra vertas koros už tai, kad ne atėjo pas manę; gerai jam, tegul nors pasibaugys. Gedėkis draugai – kad jau ne turi geros szirdies prie manęs?!“

„Dauggalis pone poruczike, tu mano aukso obūlēli!“ stenėjo perimtas džiaugsmu Baltrus ir vėl apkabino kojas draugo savo – kas ne turėtų mylėti ir kas gal užmirsztiti tokį savo geradėją!? Bet pamislyjau sav: „ne prasziau per savo gyvastį ir niekam ne atkiszau praszanczios rankos, tai ir dabar žilūse plaukūse to ne darysiu ir kaip nors su savo apsieisiu, todėl ir pas tokį geradėją ne norėjau eiti“.

„Brėszyji visai bereikalingai“ pertraukė tasai – „isz tikro jau brėszyji. Toks tiktai tingėjimas ir paniekinimas savo draugo. O isz panieki-

nimo kas? už biskio ką tiktai ir vėl ne įkalei kylli mūsų tarpą“.

„Tegul Vieszpats tav užmokės už tai“ – ir vėl dėkavoju Baltrus – „ar galėjau tikėtis kad taip gal but ar galim“.....

„Tu nesitikejai kad ir“..... permuszė szlėkta. O ką gi mudu dirbova po Varszava, kaip padavė į rankas kardą? Gelbėjova mūsų zemę. Ot ir szia dien stojau su tavimi į vieną eilę, kad apgyti zemę, acziu Dievui ir czion gavau kardą tai yra pinigų, su kuriais stojaus prieszais mūsų neprietieli“.

Baltrui ne buvo kada jau nė ką atsakyti, nė žmonės pradėjo eiti laukan isz salės ir jųdu isztumė ir toli vieną nū kito perskyrė.

Treczios dienos vakare, vokiecka iszsikraustė ir iszvažavo į Berlyną pas savo gimines, o ukė ir vėl paėmė iszmintingas Baltrus. Vaikai Jono, norints da maži buvo, bet dėlei gerų pamokinimų savo tėvuko, galėjo vieni liktis prie motinos. O vėl stuba Jono buvo visai arti Baltraus.

Su kokių džiaugsmu kraustėsi Baltrus ir vėl į savo namelius, kur gyveno jo tėvai ir kur pirmutinės dienos jaunystės perėjo! Jau mat ant szio svieto sunku yra pergyvent be jokių bėdų, kozną tur koks nors vargas prispausti. Ir vėl Baltraus džiaugsmas nutilo, kaip tiktai atėjo į savo namelius, kur tiktai paziuri, visur rodos tuszczia, nieko daugiau nepamatysi, apart savę vieno, ir kada norėjo nors mislyja pripildyti tūs namus, tai tuszti kampai visad minėjo jam kapus, kur užkavoti jo vaikeliai; o vis tai padarė Jurgis, kuris pirmutine priezasczia buvo to viso. Malda ir darbas geriausi jo buvo draugai, kurie slėpė visus tūs sunkius atminimus, ir tokiu budu Baltrus leido dieną už dienos, bet

atilsio valandoje, sunkus atminimas apie Jurgį pergaledavo jį, ir vėl atnaujindavo visus skausmus. Žinios iš Amerikos nū sąviszkių ne buvo jokios. Tankiai klausinėjo po miestelį, po aplinkinius kaimus, ar ezion katras, prigautas per Jaržymką, ne davė kokios žinutės ir apie jo sunų Jurgį. (Toliaus bus).

Pajieszkajimai.

Praszom pajieszkoti Joną Daukutį, paeinantį iš Kauno rėd., Panevėžio pav., Rozalimo val., miest. Klovanių. Jau 9 mėnesiai kaip Amerikoje, 19 m. amžiaus; 5½ pėd. augščio, plaukai jūdi; nosis smaili.

Pirma gyveno Mahanoy City; iš tenai iszbėgo, neušimokėjas už burdą, ir atėjo į Mahanoy Plane. 27 dieną Vasario pavogė nū manęs \$15 pinigais ir porą marszkinių po 90 c., nū kito vyruko pavogė \$16 pin. ir iszbėgo po smalų. Todėl jeigu jisai kur ateitų, tai apsisaugokit broliai, ir jeigu kuris iš tautiezių žinot kur jisai randasi, tai dūkite žinią ant szio adreso:

Kazimieras Ivanauckas
Mahanoy Plane, Pa.

Asz Petras Ramanauskis pajieszkau Jūzapą Nagulevicą, jis pirma buvo East Se-taukat, o dabar nežinau kur yra. Kas apie jį žinotų ar jis pats, praszau dūt žinę ant tokio adreso: Petras Ramanauskis North Port L. I. N. Y.

Gromatnyczia.

Isz Elizabeth, S. M. ... tiek atsakome, kad prasidėt su tokiais kaip tamista praszo, visai nēr ką nės gero dėl jų nieko ne bus, o užsikabyt su tokiu, tai tamista pats gali suprast... iki kaklui apmestų visokiais bjaurumais, - jam ne sunku tai padaryt ir iki valei tur po ranka.

Pajieszkau lietuviszko dudoriaus (vargamistros), vyro iszmin-tingo ir blaivaus, gerai instengenczio iszmokyti bažnytinius giesmininkus.

Kun. A. Burba
Box 1053 Plymouth Luz. Pa.

Patrukimas iszgydomas

greitai, lengvai, neatsinaujinancziai.

Tikrai galima iszgydyt nūpatrukimo (ar kitokių ligų) seną ar jauną be skyriaus nors ir labiau būtų įsisenėjus ta liga.

Naujas iszradimas gydymo visiszkai be jokio skausmo, be jokio pazeidimo ir pjaustymo.

Iszgydyt galima per ketures ar asztūnes sąvaites, ateinant tiktai vieną kartą ant sąvaitės.

Gydymas ne atitrauke nū darbo sergantį.

Žmonės isz aplinkinės galatvaziūt ir tą paczią dieną sugrįžst atgal.

Peržiurėjimas dykai.

Dr. A. P. O'Malley
80 S. Washington st.
Wilkes-Barre.

DANTISTAS.

Traukiu dantis be jokio skaudėjimo.
Dr. N. H. Meyers Eley House, ant Main
ulyczios. Ofisas atidarytas nū 8 iki 12 p. p., nū 1
iki 5, ir nū 7-8 vakaro. III-IX 96

John J. Lynch.

Pardavėjas visokių nesvaiginanczių
gėrymų bonkutėmis.

Ofisas 147 M. Ulyczios
PLYMOUTH, PA.
5-II. 97

Tėmykite.

Padūdu dėl visų žinios jogei uždeju Hotelį dėl savo viengenczių lietuvių Nanticoke, Pa. po numeriu 131 N. MAIN. ulyczios prieszais BANA-KĄ tik skersai kelę, jeigu kuris pributumėt į Nanticoke su kokiu reikalu, užėikite pas manę, o visados dėl savo viengenczių busiu pagelboje, kaipo tikras jūsų brolis lietuvis

Simas Pauksztys.

Ant atminties 10 m. jubilejaus „Vienybės Lietuvininkų”.

Džiaugkis mieloji Lietuva sziądieną,
Girdėdama garbę jubilejaus dieną
Isztiesk galingą savo karuną
Ir tark: lai liūsa Lietuva buva!
Uzdainūk dainą visoj' smarkybėj'
Parodyk mecių savo galybėj'.
Nės vaikai tavo myli liūsybę.
Pamys kojomis gudų nedorybę.
Pabusk isz taip ilgo miego sziądieną
Padėk vaikeliams apvaikszeiot tą dieną.
Isztiesk savo sparnus, pasikelk augsztybėj'.
Apnesziok po svieta Lietuvių Vienybę.
Jau deszimts metų, kaip Lietuviai pabudo
Ir mislyje isztrukti isz nasrų gudo.
Didžiausiōje dvasioj' dirba dėl Tėvynės,
Užmirszdami valgyt dūnos kasdieninės.
Netroksza nė turtų, nė szio svieto laimės
Stoje vis į kovą Lietuva be baimės.
Tie vyrai gatavi savo galvas padėti,
Kad tikt Lietuvą kada liūsa regėti,
Dėl savo brolių dirb' be nuilsimo
Troksza įkvėpti kožnam apszvietimo.
Gatavi būtų visas savo spekas padėti,
Kad tik reikalūs tautiezių kaip nors isztesėti!..
V. D.

Atsilieptimas prie Rosijos caro Mikalojaus II.

Tavęs meldziame pone karaliau
Valdone mūsų Tėvynės.
Iszklausyk graūdaus, ilgo meldimo,
Szaukenczio isz gilios krutinės!
Sugrąžik mumis szviesybę seną,
Kuri mums priguli nū amžių!
Adūkie spaudą Lietuvai aną,
Kurs tavo bjaurus tarnai glemzė,
Dėlko negali mūs iszklausyt?
Ar mes ne teisiai tav tarnaujam,
Prakaitą liejam, dėl naudos tavo!
Kaip tikri vergucziai vergaujam!
Garsini savę Tėvų vargūlių;
Dėlko-gi savo žodžių nepildai?
Tiesas szvencziauses mini po kojų!
Ir baisum carizmu dildai?
Da kartą szaukem, susimylėki!
Ba jau sziądieną atėjo laikas!
Nekalto kraujo daugiaus nelieki!
Nės jau yra pripildytas saikas!
Jai bus atmestas mūsų meldimas,
Mes maldas savo siusim prie Dievo.
Ant galvos tavo puls prakeikimas,
Kaip pūlė ant budelio tavo tėvo!

J. Svetis.

Dede ir jo seserenas.

Isz lenkiszko verte J. K.

(Tąsa).

„Ką Massa darai?“ suszuko, — „dėlko ne lauki ant Herkuleso“. „Nusibodo man labai“, atsako Emerykas, „o apart to spaudė manę visokios baugios mislys, pabugau, kad tavę kokia nelaimė ne sutiktų, jogei taip ilgai nepargrįžai ir dėlto pasikėliau, kad pagelbėti tau. Gerai, kad jau pareini! o ką girdejai ir ką matei Herkulese?“

„Viskas teisybė!“ atsako murinas, „daziurėtojas didelis laidokas. Buvo pas neprietelius, prizadėjo jiems daugel pinigų, jeigu ateis ir isznaikys plantaciję, kalbėjo, kad jau kareivių nėra, o tiktai vieną uždūtę perstatė“.

„Kokią?“ paklausė Emerykas žingeidingai.

„Kad paimtų, nukankitų ir užmusztų jauną Massą!“ atsakė Herkulesas skaudulingai.

„Tai mat nūmonė tavo buvo teisinga, kaip sakei, kad piktumas Mikalojaus tiktai ant manęs vieno ir parengtas! Kągi jau rodos asz jam padariau, kad tokį piktumą jisai ant manęs turėtų?“

Juk asz rodos jį sulaukiau tiktai nū nekurių klaidų ir bereikalingo piktumo, o daugiau nieko. Bet jeigu jis vėl leidžia į manę užtrucintą vilyciją, tai jį pakreips savo tikrą kelią ir susilaikys jo paties galvoje. Eiva Herkulese. Eiva pas dėduką, o mažu vertėtų pirmiau nueiti pas neprietelius ir pabandyti, ar ne galima būtų atitraukti jį nū tokio baisaus darbo?“

Herkulesas pakratė tiktai galva. „Lengviau isztraukti isz nasrų jaguaro maistą, kaip laukinį neprietelį sulaikyti nū užrėsztos mierio, nėra kitokio kelio, kaip tiktai apsiginti savę. Szlektai, kad kareiviai isžėjo. Daziurėtojas kytras. Persznekejo dėduką iszleisti kareivius. Bet ne nueis ant gero tas viskas, bile tiktai dažinojova jo plianą. Herkulesas muszis iki paskutinos už jauną Massą, o taip-gi pasirupis, kad ir kiti murinai musztų neprietelius. Paziurėsimė! Ne, nieko ne laimės užpūlikai!“

„O ar tavo broliai?“ — paklausė Emerykas, „norės musztis su tais, kurių kunas lygiai, kaip ir jų jūdas?“

Herkulesas tiktai jūkėsi, o dantys baltavo tamsume nakties. „Neprieteliai ne žino meilės, ne žiuri, kas baltas, o kas jūdas. Visus musza. Massa to nežino, ba ne senei sziczion. Bet Herkulesas gerai tai vis žino, žino ir visi tarnai plantacijos. Ir dėlto pabėga, kaip greitai artinasi neprieteliai. Bet dabar ne gal bėgti, tur musztis!“

Ne labai meilus dėl Emeryko, buvo tas tvirtinimas. Paziūno isz kart baisingą padėjimą, ne mažiau taip-gi pradėjo ne tikėt užtikrinimams Herkuleso, kad jūdiejie vietoje pabėgti, — muszis. Ant Herkuleso galima buvo pasitikėti, bet vargu kiti tarnai pasirodys tikrais tarnais, czion svarbūs klausymas, ant kurio negalima dabar atsakyti. Vienok, visų tų baimių neparodė Emerykas, o tiktai kaip galėdamas skubinosi namon, kad pasiriktūti reikalingiausius daiktus, dėl apsigynimo nū netikėto užpūlimo.

VIII.

Užpūlimas.

Patim vidurnaktyje parėjo mūsų medėjai į plantaciję. Ponas Vanderstratenas labai linksmas tą vakarą buvo, o linksmumas jo da pasididino, kada abu jaunikaicziai stojosi prieš jį.

„Dėkui Dievui, kad jau sziczion“, pratarė į Emeryką. „Už tikro, kad ne butumei taip prasžęs apie užtylejimą tavo atsitolinimo, jau bučiau visus savo murinus iszsiuntęs tavęs jieszkoti. Kur iki taip vėlai nakeziai sėdėjote? Kas tai man rodos, kad tu apdraskytas! Kas pasidarė ten su tavi-mi? Herkulese, bėgk pas gydytoją ir...“

„Palauk, palauk dėdukai!“ pertraukė Emerykas, — „Opa visai ne skaudulinga, Herkulesas apžiūrėjo ir užriszo. O ant galo ir laiko mažai, apie ką kitką asz noriu papasakoti“.

Vanderstatenas ne nerėjo tam buti prieszingas; Emerykas pradėjo apsakinėti apie atsitikimus visos dienos. Dėdukas klausė su užsimislyjimu, o veidas vis mainėsi, tai pabala isz baimės, tai vėl paraudonūja isz piktumo.

„Prapūlė!“ suszuko, iszklausęs kalbos ir dideliais žingsniais pradėjo vaiksčioti po kambarį; bet umai susilaikė, ties Emeryku ir pratarė: „Tiktai ar tu ne jūkai isz manęs? ba jau toki jūkai ne labai būtų man mieli. Žinau, kad tu esi prieszingas daziurėtojui ir...“

„Dėduk! ar tu mislyji ir ar gali mislyti, kad asz jau bučiau toks ir galėčiau tai padaryti?“ atsiliopė Emerykas, pajudintas tokiu užklausymu. „O ant galo, jeigu ne tiki manim, tai tūjaus patsai persitikrįsi, apie tai. Neprieteliai asz mislyju ne lauks ilgai, o kaip baisingai jie pasiелgia, tai asz mislyju, kad jau tu geriau už manę apie tai žinai“.

„Na, tai jau ir tikrai teisybę tu dabar sakai?“ atsako p. Vanderstratenas. „Atleisk tokį neteisingą užmetimą ant tavęs ir neapleisk vaikelį, mano mielas, namęs, tavo dėduko, tokioje sunkioje valandoje. Tie szunes baisesni ir už paczius smailakulnius, ir greitesni už zaibą. Da ne spėsi nė apsiziurėti, o jau jie gal but czion. Bet ne, tu turi melūti! Mikalojus yra isztikimu mano tarnu ir niekadęs tai ne darys nė nedarė, asz tikrai galiu tai pasakyti, ir žinau, kad jisai nadeis iki tokio baisingo ir ne žmoniszko darbo“.

„Ot, nēr ką su tavim daugiau kalbėti, ir lieziuvį tiktai dilyti, ir jeigu jau tu jūmi taip patiki, o manęs ne nori klausyti, tai ir asz tavęs daugiau nė neklausiu. Eiva Herkulese, mudu ir be jo pasiriktūsiva, kad sutikti neprietelių. Kaip tu mislyji, kada jie gal užplaukti?“

„Gal rytoj atlekti, bet gal da ir szia naktį“, atsako Herkulesas. Negalima matai žinot ant tikrųjų.

Visokios mislys graužė poną Vanderstrateną. Tai spaudė jį baimė prieš laukinius užpūlikus, tai vėl didei pyko ant Mikalojaus, kad galėjo dąiti iki to, po tiek metų tikros (kaip jam rodės) tarnystės.

Tvirtinimas seserėno liepė rodos patikėti tam. Na, tai kągi dabar daryti? Sztai užėjo jam mislis: paimti visas gerybes ir bėgt, bėgt, kaip galima greicziau“.

„Taip pabėgt!“ pratarė. „Bėkime seserėnai, bėkime kūnūgreicziau, kad kaip užplauks tie palaidunai, jau nerastų mus, tada tegul daro ką nor, tegul dėgina namus, viską... Tai vis bus galima tūjaus užlygti, bet gyvatą jau niekadės

nesugrąžisi. Pabėgimas gal mus pagelbėti, jeigu jau iš tikrųjų Mikalojus surengė tokią dėl mus prapultį.

„Dėduk, ugi brangios maszinos tavo!“ atsiliepė Emerykas; „ugį szitas dailus namelis su tokiu puikiu įtaisymu, ugi visa plantacijė kava apsodyta ir visokis darbas, ant kurio tiek kruvino prakaito iszliejo tavo tarnai? pagalios ir patys tarnai, kas jų laukia, kaip mes taip paliksime jų, — sukapos į szmotelius? — ne dėduk asz mislyju reikia vyriskai sutikti jų, o ne bėgt, kaip zuikiams! Tie laukiniai gina savo vieną tiktai stubelę, jų visas tai turtas, o tu nori tokius turtus palikti? ne dėduk, taip negal buti, pavelyk tiktai mums musztis!“

„Na, ale ką gi mes trys padarysime, su szimtais tų žmogudžių, troksztanczių tiktai kraujo, bei turtų?“ atsiliepė p. Vanderstratenas, nepasitikėdamas ant atsispyrimo.

„Mes trys negalėtume mislyti atmusztį jų, tai teisybė“ — atsako Emerykas; „bet ar ne turi ir tu taip gi szimtus tarnų, kiek szimtų tų užpūlikų? Dūk jiems tiktai įnages, prisižadėk, kad nū szio laiko minkszcziau žmoniskai su jais apsieisi, o tikrai sakau, kad jie kiaurai lys ir muszis už tavę. Ir Herkulesas tai sako“.

„Herkulesas ne žino, ar visi jie muszis“, atsako murinas, „bet tai žino, kad daugelis isz jų muszis. Kiti ateis paskiau, kaip greitai pamatys, kad reik musztis už savo skurą“.

„Ale kas eis už manę?“ atsiliepė Vanderstratenas.

„Visi kurie tiki į geradėjingą Dievą“ — atsako murinas pratesdamas. Geras mokytojas prisako jiems, mylėti Massą, nors Massa ir skaudulingai jų spautų. Jie patys pasirupys kaip nors pasirodyti, kad jie verti yra geresnio su jais apsiėjimo. Jeigu tiktai Massa jiems pasakys, kad jau daugiau jų ne spaus, jeigu Massa pavelys jiems melstis prie tikro Dievo, jie noriai muszis iki paskutinio laszo kraujo. Herkulesas tai žino, ba jis patsai krikszczionis ir tiki į tikrą Dievą, kuris gyvena dangujel“.

Vanderstratenas palingavo galva, ir isz szalies pažiūrėjo ant Herkuleso. Jisai nori gelbėti namus, taip puikiai įtaisytus, nelebai smagu butų palikti ir plantaciję, bet ką gi dabar daryti, o sunku, labai sunku palikti tą viską, ką daziurėtojas su tokiu rodos szirdingumu sergėjo iki sziol. P. Vanderstratenas, nusiziūrėdamas ant kitų plantatorių, kurie laikė savo tarnus dideliam tamsume ir nieko jiems ne norėjo iszdūti, taip lygiai ir jisai darė ir dabar da taip norėjo daryti, ir ne norėjo dūti jiems pažinti szviesą, pažinti tikrą kelę iszganyimo.

Pasimislyjas da kartą, atmetė plianą Emeryko ir jo draugo, o tūjaus prisakė pasirengti dėl pabėgimo. Emerykui paliepė nueiti į murinius sklepus kur buvo slepemi visi brangiausi turtai; sudėti tai vis į maiszus ir pritaistyti ant poros arklių, o kitus du arklius pariktūti dėl jiedviejų ir pabėgti pas kaimynus, plantatorius. Herkulesas po to, tur sukelti visus tarnus ir eiti paskui jų, kur jie bus laukemi pas anūs plantatorius.

Emerykas da norėjo prieszintis tam, bet Vanderstratenas, pribijodams labiau už savo skurą, kaip už plantaciję, kurią tarnai ir vėl galės sutaisyti, užsikirto ir turėjo pergalėti.

„Na, gerai, kad jau taip nori, tai bėgk, bet nē nemislyk, kad asz su tavimi taipgi pabėgsiu. Jeigu jau tu tiktai pastai savę nori gelbėtis, tai asz noriu pamėgyti — visą tavo turtą

atstovėti.

Po tų zodžių iszbėgo Emerykas laukan, kad visus prisakus dėduko iszpildyti, Herkulesas paskui jį, kad pasiskubyti į stubas murinų, apginklyti jų, ir jau jeigu ne dėl apgynimo turtų savo pono, tai nors dėl apsigynimo paczių prisirengti.

Greitai perbėgo per sodą ir jau pas duris sklepo, kur paslėpti turtai Vanderstrateno. Bet susilaikė czion, pasirodė lyg kas susznabzdėjo. Pradėjo klausytis, bet visur ir vėl tyku! tiktai lengvas vėjelis oszė virszunėmis medelių. Sustojoties durimis, iszsiėmė raktą, kurį jam įdavė dėdukas, įkiszo į skylę jutrynų, — negalima atidaryti. „Mažu ne tas raktas, mislyju savo, bet kas per nusistebėjimas jo buvo, kada, paspaudus klemką, durys atsidarė. Įėjo į vidų, atidaro kitas duris, o czionai, visai netikėtai atranda Mikalojų; vienoje, rankojė laiko likterną, kita ranka žere pinigų į maiszus.

Pabalo, pamatęs Emeryką ir suszuko. O Emerykas atsako jam: „Tai mat, Herkulesas nesimilyjo, kaip sakė, kad tasai laidokas daziurėtojas yra be jokios sąžinės žmogus. Žmogau ko tu nori czion, ko jieszkai?“

Isz tų zodžių daziurėtojas pamatė, kad jau visas plianas žinomas jam. Neuzkentimas ir noras atmonijimo pergalejo baime; pasijuto, kad jau vis dabar prapūlęs, jeigu rankszcziai nesigriebs už savo iszmislo; isztrauke todėl isz už jūstos peilį ir su pasiutimo tigriaus, metasi ant Emeryko.

„Prapulsk, tu szunie, kuris atidengei visą mano plianą!“ suriko žvėriskai ir pakėlė ranką, kad nudurti Emeryką. Bet tasai ant visko jau buvo pasirengęs, o dėlto ir czion nenusigando. Sveikaje ranka sugriebė daziurėtojaus ranką, o koja taip spyrė, kad daziurėtojas nusirito tolyn; dabar metėsi prie durių ir uždarė, patsai lauk iszsprudęs. Pakol daziurėtojas atsistojo ir bėgo prie durių, jau tos buvo uždarytos. Bandė daužyti duris, bet tas nieko nepagelbėjo, nēs stiprios, geležinės duris nepasidavė. Neziūrėdamas ant praszy-mo daziurėtojaus, nubėgo, kad atsivesti keletą murinų, surishti jį ir tūm padaryti jį ne blėdingu dėl savęs. Użrakino taipgi ir isz lauko duris ir tik tada jau nubėgo. Bet umai susilaikė be bėgdamas.

Vėl girdėtis kas tai. „Ne, tai negalima buti, kad mano ausis turėtų mylintis, ne, tas atsiliepinimas, tai ne kas daugiau, kaip tiktaiėjimas szimtelį žmonių, tas atsiliepinimas — tai skambėjimas ginklų ir braszkeėjimas laužomų sausų szakuczių, kojomis einanczių žmonių. Užturėdamas kvapą atsistojo ir klauso, ir neapsirikio, nēs toje pat valandoje atsimuszė ausis balsesnis atgarsis nū upės pusės, jau persitikrino, kad ne laikas dabar apie pabėgimą mislyti, nēs neprieteliai jau arti. Gerai, kaip matyti pariktūta buvo, kad jie isz to krasztu užklupo, ba tenai jokios stubos murinų nebuvo ir jau apgultiems negalima dabar iki kanūlių prisisiekti, kurios ar lūtų buvo pastatytos, ir tai da reikia dadėti, kad nasrai t kanūlių atsukti buvo ant plantacijos. Rumai iszbudavoti buvo ant kalno, o stubos murinų pakalnėje, kulkos, kurios iszleke isz tų kanūlių perleke per stubas murinų ir gbuti baisingos tiktai dėl tų, kurie apsuks rumus, nēs kožna i jų gal ardyti eiles neprietelių. Kareiviai jau iszleisti, t vietos dabar nėra kam apsiausti, ir daziurėtojas pakreipė a to paisą užpūlikų. Tai vis greitai permislyjo Emerykas, tik mislyjo, kaip dabar tiktai apimti tai ir reikale pasinaudoti. (Toliaus bus.)

„Varpas“

Išleidžiamas Tilžeje (Prūsijoje) kas mėnesis. „Varpas“ išleina jau asztuntas metas ir yra vadovu jaunosios Lietuvos vadovų laikraštis. „Varpas“ vartoja gryną lietuviską kalbą. Kas nori grynai (graziai) lietuviskai išmokti, tegul skaito „Varpą“. „Varpas“ talpinasi raštai apie prispaudimus Lietuvių nū mīskolių kaip ir išrodymas jų nedėrybių bei szańp visoki moksliszki, ir naudingi Lietuvai, raštai. „Varpas“ kasztūja su prisiuntimu į Ameriką 1 doleris ir 25 centai arba 5 markos prūsiskais pinigais.

„Ukininkas“.

Išleidžiamas jau septinti metai po du kartu per mėnesį su vienu mėnesiniu „Priedu“ kuriame talpinasi puikios apysakos kaip ir pamokiniai apie ukę didei naudingi ukininkams. „Ukininkas“ geriausiai aiskina Lietuviams jų padėjimą po caro jungu esantiems broliams ir mokina kaip reikia elgtis, idant nedūt savę visiszkai nuskriausti visokiems maskoliszkais plėszikams, kurie yra tyezia atsiųsti į Lietuvą mus brolius plėszti.

„Ukininkas“ talpina žinias iš visos Lietuvos ir apie visokius atsitikimus neiszkiriant nei vieno.

„Nkininką“ privalo skaityti koznas lietuvis, kuris nori žinoti kas jo Tėvyneje darosi.

„Ukininkas“ kasztūja suprisiuntimu į Ameriką 1 doleris ir 25 centai arba 5 markos prūsiskais pinigais.

Kas apsisteliūja „Varpą“ ir „Ukininką“ sykiu, tai kasztūja tik tai 2 doleriai ir 25 centai abudu laikraszoziai.

Pinigus geriausiai yra siųsti registravotose gromatose arba per „International Money Order“. Siunoziant registravotai galima pridėti tūs 25 centus pacztinėmis markutėmis.

Adresą visados taip reikia užrašyti:

Mr. Dr. Bruažis,
Tilsit Ostpreussen — Germany.

Fred. Schwartz & Bro.

Pardavėjai į kareziamas ir į stubas: Vyno, Arielkos, Alaus ir Porterio. Baczkomis ir bonkomis.

Taipgi vynos ir arielka, geresnio išdarbio, reikalaujami į vaistus.
123 E. Main str. PLYMOUTH, PA.
Kur didelė bonka szale durių stovi (sign)
5—11. 97

Pirmutinė užėigā dėl Lietuvių pas Stasi Bagdoną.

Arielkų visokių, alaus labai gaudaus, gero vyno, cigarų ir t. t.

Ne praėik pro savą brolau! atsilanky nors sykutį!

E. Main ulyczios po No 204
Plymouth, Pa.

5—11. 97

Vietiniai ir iš aplinkinės KREIPKITĖS PAS SAVA

Pardavinėju Szkaplierius, Ražanozius, Kryžius ir Kryželius, maszinėles dėl drukavimo, visokius paveikslius ir t. t.

Taipgi paveikslius apdirbu į visokius Rėmus už pigę prekę.

Liud. Varnagiris
P. O. Bx 213 PLYMOUTH, PA.

Mes norime pardūt rakandus (furniture)

Mes turime visokių dėl stubos reikalingų daiktų.

Pardūdame su mažu uždarbiu, pasitikėdami daugiau pirkikų.

Ateik ir pažiūrėk pas mus.

John Moore,

144 Main ulyczios,
Plymouth, Pa.

Zemiau Bull Run Skerskelio.

5—11. 97

Ant. Mockaiczio
„Kosciuszko Hotel“

Uzprasau brolius lietuvius neužmirsztį užėiti pas manę. Rasite pas manę meilingą priėmimą. Vynai, likieriai, alus, cigarai ir užkandžiai visada pas manę kuo no geriausi.

11 S. Canal Str., WILKES-BARRE.
Prieš L. V. geležinkelidvarį.

Galima gauti su prisiuntimu szias knygas:

1. Istorija Katalikų Bažnyczios. Ji yra labai naudinga dėl perskaitymo kožnam katalikui. Kasztūja 1,00.

2. Trumpa peržvalga lietuviszkės darbų Amerikoje 1892 m. Ji išrodo aiskiai lietuviszkų bedievių darbų ir podraug kaip katalikas turi nū jų apsisaugoti. Kasztūja 20c.

3. Valtis bei išzguldymas szventų evangelijų ir lekcijų ant visų metų su labai naudingais dvasiszkais skaitymais. Puslapių esti 896. Linkėtina kad kožno lietuvio namūse ji butu. Kasztūja — 1,50c.

pas Kun. A. Burba. Box 1053
Plymouth, Luzerne, Co. Pa.

Skaityk su atyda!



Pirmas Lietuviszkas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinės Amerikos, kuriame išdirba geriausę ALŲ PORTERĮ ir ELIŲ.

Nes yra daromas iš grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziarnykai) visados reikalaukite Lietuviszko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite savo Vientauczius lietuvius:

**POLISH--LITHUANIAN
BREWING CO.**

DANVILLE, PENN., A.

M. A. CARROLL M. Daktaras.

Ofisas ir gyvenimas

Cor. Church & Eno ulyczios
PLYMOUTH, PA.

Ofisas atidarytas — iki 9 sz ryto, nog 1 iki 3 ir nog 6 iki 9 po pietų.

5—11. 97

**LIETUVISZKAS
Saliunas**

Jūzo Miliaucko,

Szaltas alus, skanus gėrymai, gardus, cigarai. Smagi vieta dėl užėigos. Prasau brolius atsilankyti pas manę.

Jūzas Miliauckas,
MAHANAY CITY.

Pigiansia Lietuviszka krantuve visame mieste.

Galima gauti, perkant tik tai už pinigą:

Patent miltai	1.00
22 svaru cukriaus už	1.00
Cal. Ham svarą už	7½ c.
Sudyty laszinių svarą už	7½ c.
Rukyty laszinių svarą už	9 c.
Szvieži kumpei	7 c.

Deszrelės baksais po 7 c. už svarą.	
Bulvių buszelį už	35 c.
Miners extra Tabakas	30 c.
4 svarai Kėksų už	25 c.
4 „ Crakesų	25 c.
Szviežių kiauszių tuz. už	20 c.
Svaras sviesto už	20—15 c.
Svaras geriausių taukų —	7½ c.
7 dėzes Sardines	25 c.
3 dėzes pieno	25 c.

— pas —

M. Bartikowsky,

252 East Market Str.,

Wilkes-Barre, Pa.

4-tose duryse nū Stegmalerio Bravoro.

Szviežio ir gardaus Aluczio, gerų Arielkų kvėpenčių Cigarų gausi pas

F. Szczecina ir F. Reszkevicze
Lenkiszka Saliunas

Plymouth, Pa.

5—11. 97

Lenkiszkos knygos

maldų, pargabentos iš užmarės.

Gaunamos pas Jūz. Pauksztį.

Westchnienie duszy pobożnej, zbior nabożenstw i pieśni z przydanem Drogi krzyzowej, Gorzkich żali i psalmów \$1,50

Zioty Oltarz czyli zbior nabożenstw dla chrześ. cian i katolicków \$1,30.

Oltarzyk czyli zbior nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 70 c.

Wyborek nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 50 c.

Mały zloty oltarzyk dla pobożnych dzieci katolickich 45 c.

Skaitykite Visi!

Gera vieta dėl prekybos ir lengvai prieinama, randasi toje dalyje miestelio kur daugiausiai gyvena Lietuviai, lenkai ir Slavenai.

Keturios prekybos gali buti tūse namūse, kaip tai: krantuve valgomų daigtų, geležinių, mėsinyczia ir karcziama. Salė didelė ant virszaus dėl balių ir mitingų. Du dideli tvartai užpakalyje Lotų, dėl užlaimo gyvulių.

Tą viską galima pirkti už \$8000, \$3000 mokant iš pradzių, o likusius ant lengvų iszlygų, randa atnesza \$90 ant mėnesio.

Nenorintis pirkti namą, gali tikt randavoti jį taipgi už prieinamą prekę.

Norintieji tame aiskiau dasizi-noti, kreipkitėsi po szium antraszu:

J. Firestin,

Duryea, Pa.

12—111. 96.